

**Сумський державний університет
Медичний інститут
Кафедра громадського здоров'я**

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЛЮДИНИ ЯК СИСТЕМА

**Сміянов В.А,
д.м.н., професор**

Соціальний захист - це система законодавчих, економічних, соціально-психологічних гарантій, яка надає працездатним громадянам рівні умови для покращання свого добробуту за рахунок особистого трудового вкладу в конкретних економічних умовах, а непрацездатним та соціально вразливим верстам населення - перевагу в користуванні суспільними фондами споживання, пряму матеріальну підтримку і зниження податків.

Заходи соціального захисту

Активні:

програми зайнятості,
соціального
страхування, охорони
здоров'я та ін.

Пасивні:

надається у
вигляді соціальної
допомоги
суспільства особі
або сім'ї

До системи соціального захисту відносяться *соціальні нормативи* – гарантовані державою мінімальні рівні винагороди за працю, стипендіальне та соціальне забезпечення.

Соціальне забезпечення - це поліпшення умов життя тих груп населення, котрі з різних причин перебувають у гіршому становищі, ніж переважна більшість суспільства.

Соціальне забезпечення включає пенсії і різного роду допомоги - у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, вагітністю й пологами, по догляду за дитиною до 3 років, по догляду за хворою дитиною, на поховання, -допомога непрацездатним особам, дохід яких менший за встановлену межу малозабезпеченості та ін.

Соціальне забезпечення включає також надання допомоги в натуральному вигляді у формі обслуговування інвалідів, людей похилого віку в спеціалізованих установах (будинках-інтернатах) та вдома.

Соціальна допомога – це система соціальних заходів у вигляді сприяння, підтримки і послуг, що надаються окремим особам чи групам населення соціальною службою для подолання життєвих труднощів, повноцінної життєдіяльності та адаптації в суспільстві.

Соціальна підтримка – це система заходів щодо надання допомоги певним категоріям громадян, які тимчасово опинились у важкому економічному становищі (частково або повністю безробітні, молодь, що навчається та ін.), шляхом надання їм необхідної інформації, фінансових кредитів, навчання, права захисту і запровадження інших пільг.

Принципи системи соціального захисту:

- диференційований підхід до різних соціально-демографічних прошарків і груп населення;

- комплексність гарантій;

- принцип інтеграції;

- принцип суттєвої ролі особистих доходів у підвищенні рівня життя населення та його захищеності.

Принципи соціального забезпечення

**принцип
страхування;**

**принцип допомоги або
опікунства;**

**принцип
забезпечення.**

Державно-правові форми соціального захисту

державне
забезпечення
непрацездатних
осіб;

соціальне
страхування;

соціальна
допомога;

фонди у вигляді
обов'язкових
нагромаджень
коштів на випадок
виникнення
деяких
непередбачуваних
обставин.

Україна. Елементи соціального захисту на сучасному етапі.

- державні гарантії в оплаті праці найманих працівників;

- утримання непрацездатних і підтримка життєвого рівня малозабезпечених громадян і сімей з дітьми;

- державні гарантії у сфері зайнятості, підготовки і перепідготовки кадрів;

- компенсація населенню збитків у зв'язку з разовим підвищенням цін на товари і послуги при проведенні комплексної реформи цін;

індексація грошових доходів населення при поточному підвищенні цін на товари і послуги, запровадження механізму перегляду мінімальної заробітної плати, пенсій, стипендій.

Особи, не спроможні брати участь у суспільному виробництві:

- особи, що не досягли повнолітнього віку, серед яких більшість складають діти в сім'ях, а також діти, що перебувають у спеціалізованих дитячих установах;

- інваліди з дитинства;

- особи, що досягли непрацездатного віку (пенсіонери, а також особи, які з різних причин не мають права на пенсійне забезпечення);

- тимчасово непрацездатні внаслідок захворювання, вагітності й пологів, догляду за дитиною і хворими членами родини.-

Україна. Соціальна допомога непрацездатним:

пенсійне забезпечення;

- надання матеріальної допомоги і пільг родинам, що виховують дітей;

- надання натуральної допомоги малозабезпеченим громадянам (забезпечення безкоштовними обідами, – безплатним проїздом у транспорті, одягом, паливом, оплата житла і та ін.);

обслуговування пенсіонерів, інвалідів, самотніх непрацездатних громадян у будинках-інтернатах, територіальних центрах соціального обслуговування, а також відділеннями соціальної допомоги вдома.

Пріоритетні напрями розвитку соціального захисту в Україні

- зміщення акценту державної політики в боротьбі з інфляцією на запобігання падінню рівня життя населення темпами, що випереджають падіння виробництва продукції;**
- стримування зростання споживчих цін відносно грошових доходів населення;**
- скорочення розриву між вартістю життя і трудовими доходами населення;**
- пошук економічних можливостей для підтримки купівельної спроможності пенсій.**

Для реформування системи соціального страхування потрібні розробка й поступове запровадження прогресивних систем соціального страхування, в основу яких повинно бути покладено перерозподіл економічної відповідальності за реалізацію соціальних гарантій між державою, роботодавцями і громадянами.

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

